

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 20.

Stockholm den 19 Maj 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år.. kr. 4: 50 1/2 år.. kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1/4 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	--	--	---

Norges kvinnor få allmän kommunal rösträtt.

Fredagen den 13 maj antog norska odelstinget med 71 röster mot 10 det föreliggande förslaget om allmän kommunal rösträtt för kvinnor. Förslaget hade, såsom bekant, förut enhälligt tillstyrkts af konstitutionsutskottet.

Genom den nu antagna reformen komma ytterligare 230,000 kvinnor att släppas fram till valurnorna. Sedan år 1901 ha de norska kvinnorna varit i besittning af inskränkt kommunal rösträtt, men den census, på hvilken densamma var grundad, utestängde 86 procent af den kvinnliga befolkningen. De bestämmelser, som densamma innehöllo, drabbade i särskild grad de gifta kvinnorna, hvilka i fråga om valrätt gjordes beroende af sin mans inkomst och om denne betalat sin skatt.

Statistiken visar, att de norska kvinnorna i allt större utsträckning deltagit i de kommunala valen. År 1901, det första år kvinnorna hade rätt att rösta, beagnade sig 31 procent af sina rättigheter — mot 45 procent röstande män. Vid de senaste kommunala valen, år 1907, röstade af kvinnorna 33,7 procent, af männen 54,50.

Som bekant besitta Norges kvinnor sedan 1906 politisk rösträtt, dock begränsad efter samma grunder som den hittills varande kommunala. Inför stortinget har framlagts förslag om att allmän statsborgerlig rösträtt äfven skulle beviljas kvinnorna. Konstitutionsutskottets majoritet (vänstermän) har yrkat bifall till förslaget, men högern och en del af vänstern anse frågan för tidigt väckt, då kvinnorna ännu icke

deltagit i mera än ett politiskt val. Det har i detta sammanhang sitt intresse att påpeka, att kvinnornas deltagande i det offentliga lifvet hittills stärkt de konservativas inflytande. Den utsträckta rösträtten betyder emellertid att äfven arbetarnas kvinnor komma med, hvilket kunde komma att verka en förskjutning.

Frågan om allmän politisk rösträtt för kvinnor kommer att under de närmaste dagarna afgöras af stortinget. All sannolikhet är för att frågan faller denna gång. Men säkert är äfven att den med det första kommer upp på nytt, och länge torde det ej dröja förrän Norges kvinnor besitta fulla politiska rättigheter, så som de nu erhållit de kommunala.

Lugnt och säkert går det fram mot den dag, då flertalet af nordens kvinnor skola stå jämställda med männen ifråga om rättigheter och skyldigheter i det offentliga lifvet. Tyvärr ser det emellertid ut, som om Sverige skulle sacka efter i utvecklingen när det gäller erkännandet af kvinnan och tillvaratagandet af de krafter hon kan bjuda samhället. "Är det för att de svenska männen ha en lägre uppfattning af sitt lands kvinnor än de andra nordiska ländernas män, eller är det därför att de äro besjälade af mindre framtidsstro och reformvilja?" frågade en af våra märkeskvinnor inom rösträttsrörelsen på Centralstyrelsemötet i Jönköping, då hon i sitt tal framhöll kvinnornas ställning och framtidsmöjligheter i de olika skandinaviska länderna. Ja, hvarest sticker det? Båda delarne är lika bittert att tänka.

D. B. Malmström

Fabriksarbetet och de minderåriga.

De minderårigas arbete inom storindustrien har i våra dagar blifvit en faktor af icke ringa socialekonomisk betydelse. Industriens behof af billig arbetskraft motsvaras af de små hemmens behof af fyllnadsförtjänst, och därigenom har en afdelning inom arbetarnes led uppstått, hvars arbetskongent är förhållandevis stor. Men därigenom ha också nya och i vissa fall abnorma tillstånd inträdt.

I sig själf är det endast godt och väl, att barnen tidigt få vänja sig vid arbete. Det är tillika oeftergifligen nödvändigt, att de farliga öfvergångsåren efter skoltidens slut utfyllas på ett ändamålsenligt sätt. Så länge den mindre industrien ännu var den härskande i vårt land, var det också endast till gagn för gossen eller flickan att tidigt komma "i lära". Men med storindustriens intåg äro också dessa förhållanden grundligt förändrade.

Numer är det ej längre fråga om en mera allsidig yrkesutbildning med perspektiv mot en mer eller mindre själfständig ställning i framtiden. Nu fordras endast inlärandet af några få detaljer af det hela, med hvars utöfvande man kan nöja sig lifvet igenom och ändå förtjäna sitt bröd; men perspektivet mot framtiden är till gengäld oåterkalleligen stängdt för det stora flertalet. Därmed är den kraftigaste sporen till verksamhetsiver, den rikaste källan till arbetsglädje förmenad de stora massornas ungdom.

Men ännu värre är likväl, att fabriksarbetet i sanitärt hänseende alls icke lämpar sig för barn i öfvergångsåldern. Ett arbete, som i det stora hela verkar nedbrytande på den vuxnes konstitution, måste gifvetvis erbjuda ännu större risk för den outvecklades.

Det är också af denna orsak som lagstiftningen i olika industriländer behandlar denna fråga med alldeles särskild skärpa. Också hos oss väcktes relativt tidigt uppmärksamheten på frågans vikt. Redan genom lag af år 1881 sattes en åldersgräns, under hvilken barn ej fingo användas i storindustriellt arbete. Den bestämdes till 12 år. Mellan 12 och 14 fingo barnen endast användas 6 tim.; mellan 14 och 18 (åldersgränsen uppåt) endast 10 tim. om dagen.

Denna lag synes ha varit allt för radikal för sin tid, ty länge dröjde det ej, innan den i flera viktiga fall kringkars af nya kungl. förordningar. Så länge landet icke ägde en yrkesinspektion, eller till 1890, förblef den väl också närmast en papperslag. Dess öfvervakande berodde ju endast på de lokala myndigheternas nit och goda vilja.

Det är först med ingången af 1901, då den nuvarande minderårighetslagen träder i kraft, som vårt land får ett mera effektivt skydd för de unga inom industrien. Denna lag innehåller flera synnerligen goda bestämmelser. Det är dock att beklaga, att man för att få dem antagna behöfde inskränka den första

åldersklassen, som numera kom att omfatta endast ett år. Efter lagen möter det sålunda intet hinder, att barn som fyllt 13 år användas 10 tim. om dagen i en fabrik — för så vidt skolpliktigheten är fullgjord. Genom införandet af obligatorisk läkarebesiktning har lagen dock försökt hindra missbruk af den minderårigas hälsa och krafter.

Lagen bestämmer sålunda icke blott att läkarbetyg skall företes hvarje gång en minderårig antages i industriell tjänst, utan tillika att han en gång om året skall besiktigas af läkare i och för utrönandet, om arbetet utan men för hälsan kan fortsättas. Yrkesidkare är pliktig att föra registerbok öfver samtliga i hans tjänst anställda minderåriga, i hvilken också skall införas uppgift på arbetstid och raster samt tillika äfven läkareattesten. En gång hvart år skall registerboken insändas till yrkesinspektören i distriktet.

Som man finner, äro alla dessa bestämmelser synnerligen goda, och man tycker att en tillfredsställande garanti mot barnkraftens exploatering därmed borde vara gifven. Man skulle också tycka, att dessa bestämmelser äro så rimliga, så själffallna, så öfverensstämmande med ett upplyst, humanit tänkesätt, att deras inarbetande hos dem det vederbör icke skulle behöfva stöta på större svårigheter. Att värna den, som icke kan värna sig själf, borde tvärtom falla sig lätt för ett folk med riddaresinne — hvilket vi ju anses vara.

Och dock — erfarenheten visar något helt annat. Man behöfver endast gå igenom några årgångar af yrkesinspektionens rapporter för att se hvilket segt och ihärdigt motstånd, som reser sig mot genomförandet af denna skyddslag. Ibland får man det intrycket, att skyddet af djuren mycket lättare än skyddet af barnen har kunnat genomföras.

Hos de öfvervakande myndigheterna, hälso- och kommunalnämnd, såväl som hos domaremakten, hvilken har att ådöma böter för öfverträdelsen; hos yrkesgifvarne icke mindre än hos föräldrarna, som sända sina barn på arbete, — hos alla dessa minderårighetens skyddsmakter träffas alltför ofta en brist på förstående af sakens sociala och humanitära betydelse, som är rent af häpnadsväckande.

Vanligen är det lagens minimibelopp af böter — 10 kr. pr styrelsemedlem som ådömes. Ja, man har t. o. m. exempel på att en afsiktlig förfalskning af registerboken endast medfört 15 kr:s böter. Yrkesinspektörerna kräfva därför skärpta straff, t. ex. att rätten till att använda minderåriga suspenderas på längre eller kortare tid. Att på ett enda år bortåt 500 förseelser mot denna lag; hvilka ledt till åtal, blifvit begångna, är betecknande nog. Och det är stundom rätt ondartade förseelser, såsom att minderåriga användts lika lång tid som de vuxna, att de t. o. m. måst taga sina 12 timmars nattskift, att barn under 12, ja under 11 år fått tjänstgöra under en 10 timmars arbetsdag. Det finns firmor, som åtalas år i

Juvel- Guld- & Emalj arbeten

DAVID ANDERSEN & Comp.

Hofjuvelerare.

4 Fredsgatan 4.

sträck och som erlægga böterna men fortsätta den olagliga trafiken.

Mycket betänkligt är därjämte, att läkarattesterna, lagens bästa skyddstrupper, icke alltid motsvara lagens afsikter. Det händer, att de äro så allmänt hållna, att det är omöjligt för yrkesinspektören att kontrollera, huruvida de ha blifvit använda mer än en gång. Det händer, att barn alls icke komma i åtnjutande af den årliga läkarebesiktningen, emedan de äro säsongarbetare och således arbeta endast en del af året. Det händer också stundom, att icke samtliga inom ett län befintliga fabriker blifvit, såsom lagen bjuder, under årets lopp besökta af besiktning-läkaren.

Allt i allt behöfves det kraftigare åtgärder, om den skyddslag vi redan ha skall kunna genomföras. Men det behöfves tillika en utvidgning af skyddet. Under tidens lopp har man kunnat samla så rika erfarenheter, att en större specialisering bör kunna göras.

Först och främst bör det göras skillnad på yrkena, så att minderårigas arbete i de mest hälsovådliga ställes under fullt betryggande garanti eller helst rent af förbjudes. I glashyttorna t. ex., där arbetarnes lifslängd i allmänhet ej öfverstiger några och 30 år, borde barnarbetet vara uteslutet. I stället användes det just i detta farliga yrke i vid utsträckning.

Men för det andra bör det också göras skillnad på kön. En gosse i öfvergångsåldern är långt ifrån ett så ömtåligt och mottagligt subjekt för sjukliga förändringar i lifsviktiga organ som flickan. I ett sådant yrke som tobakstillverkningen t. ex. står den minderåriga gossen sig jämförelsevis bra, medan hos flickan grundläggas åkommor, som för den fullt utvecklade kvinnan leda till sterilitet, ofta upprepade missfall eller en ytterst svag afkomma. Att i ett sådant yrke en 13-års flicka får sysselsättas med 10 timmars arbetsdag synes omöjligen vara i samklang med vår allra nyaste skyddslagstiftning för kvinnan. Enligt denna är det ju kvinnan såsom moder, hvilken i samhällets intresse skall beskyddas.

Men lagens specialisering kunde gå ännu längre. Den kunde också uppställa regler för olika afdelningar inom samma yrke. Den kunde föreskrifva t. ex., att sittplatser skulle finnas för alla dem, som icke med nödvändighet behöfva stå under arbetet. Att en spinneller spolmaskin måste skötas på stående fot är klart. Men hvarför kan icke sittplats beredas exempelvis för den, som syr säckar, såsom för den, hvilken sköter en annan symaskin? Flickor i 14—15-års åldern användas i detta arbete, än med att vika sömmen, än med att sy, under full 10 timmars arbetsdag stående på en och samma fläck, och det stundom på golf med en förskräcklig golfkyla. Huru mycken sjuklighet grundläggas icke genom ett dylikt missbruk af de unga, men huru mycken onödig grymhet öfvas icke tillika emot dem!

Mera undseende för de unga, ännu outvecklade krafterna, en varsammare behandling af det i verklig

mening svaga människomaterialet skulle befördra folkhälsan och den psykiska utvecklingen af vår arbetarklass och därigenom bli en mäktig hämsko mot moraliska urspåringar. Ledsnad vid lifvet, missnöje med det bestående skulle icke heller så lätt som nu slå rot i unga hjärtan. Också ungdomen i de breda lagren har rätt till lifvet, till lifsglädje och lifslycka genom sitt arbete. Men inom storindustrien hotar arbetet för dem att bli mera till skada än till gagn.

M. ANHOLM.

Vår rösträttsrörelse inför utlandet.

Vid olika tillfällen får man bevis på huru vår rösträttsrörelse i utlandet tilldrar sig uppmärksamhet och beundran för det sätt hvarpå arbetet bedrivs, för den energi och målmedvetenhet, som känneteckna detsamma. I den finska tidningen "Uusi Suometar" läses nu sist följande hedrande ommåle:

"De svenska kvinnorna ha fört rösträttskampen med sådan seg energi och själfmedveten värdighet, att vi på denna sidan om Bottniska viken måste skänka dem vår beundran och vår aktning. När segern tillfaller dem, sker det såsom ett rättmätigt resultat af arbete och utveckling och gestaltar sig icke såsom hos oss till en häpnadsväckande öfverraskning."

L. K. P. R. lyckönskar Norges kvinnor.

Med anledning af norska stortingets beslut om genomförande af allmän kommunal rösträtt för Norges kvinnor har från L. K. P. R. afsändts följande telegram:

Fru Qvam.

Landskyindestemmeretsforeningen.

Varmaste lyckönskningar till fortsatta framgångar på sällsynt segerrikt tåg mot allas vårt gemensamma stora mål: lika statsborgerliga rättigheter för kvinnor och män.

För Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Lydia Wahlström.
Ordförande.

Fröken Gina Krog.

Norska Kvinnors Nationalråd.

Till de vidgade framtidsutsikter, som genom årets rösträttsseger öppnats för alla norska kvinnor, sända vi Eder våra varmaste välönskningar.

För Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Lydia Wahlström.
Ordförande.

Sprid Dagny!

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt delikatesskaffe.

Teresa Labriola och kvinnofängelserna.

När man nämner kvinnans rösträtt i Rom, har man med detsamma nämnt Teresa Labriola. Visserligen är grefvinnan Martini den romerska rösträttsföreningens ordförande, och ingen må tro, att icke denna insiktsfulla, energiskt anlagda och djupt kännande personlighet är så skarpt deciderad som någon i fråga om kvinnorörelsens oafvisligaste kraf. Men ack, de fysiska krafterna räcka icke till att utföra det denna eldsjäl skulle vilja sätta i verket, ty grefvinnan Martini är sjuklig och icke längre ung, och det blir därför vice ordföranden, den unga docenten i juridik, hvilken utåt står som representanten för den lilla men tappert stridande falangen. Hennes namn är det, som ständigt kommer på läppen, när det talas i kvinnosak, ingen dithörande fråga blir i pressen nämnd utan att det med detsamma heter: hvad säger professoressa Labriola om det?

Teresa Labriola är också liffullheten personifierad och räcker därför till för mer än en sida af det myckna, som tarfar ändring för kvinnorna här i världen. Det är om ett nytt område, dit hennes reformifrande verksamhet sträckt sig, som här nu skulle sägas några ord.

Den senaste tiden har det i Italien talats mycket om grofva missförhållanden i kvinnofängelserna. Jag vet ej, om det är dessa svårbevisliga händelser, som kommit Teresa Labriola att tänka på de kvinnliga fångarnas villkor. Svårbevisliga äro dessa desto mer, som de bokstafligen döljas af en klosteraktig hemlighetsfullhet. Såväl dessa fängelser som kvinnliga förbättringsanstalter stå nämligen med endast ett undantag, det stora straffarbetsfängelset i Perugia, icke direkt under staten. Denna har engagerat nunneordnar såsom mellanhänder: de straffade och de unga, som dömas till tvångsuppföstran, äro ett slags pensionärer i nunnornas våld. I Montelatefängelset i Rom är visserligen nyligen tillsatt en lekmannainspektör, men annars är allt vid det gamla.

"Det är denna urgamla ensidighet," säger signorina Labriola," som gör att vi måste tänka på kvinnorna i fängelserna, på de helt unga flickor, som växa upp inom reformatoriernas tjocka murar.

För män och gossar är det nämligen icke ordnad på detta sätt..."

Jag påminner mig i detta sammanhang, hvilken händelse väckte hos den ämbetsman, som visade mig omkring vid ett besök i ofvannämnda fängelse, när jag — afsiktligt — framställde en fråga, om också de straffade männen voro överlämnade åt en manlig religiös orden, om det var munkar, som bevakade och hade ledningen öfver dem. Han log vid blotta tanken på något så bisarrt...

Det är just denna olikhet, som väckt Teresa Labriolas eftertanke.

"Fängelser och reformatorier," säger hon, "äro nu för det manliga släktet ordnade pedagogiskt; kvinnor och flickor kvarstå under nunnorna, som äro utsedda att spela en moderlig roll, men det blir en uppfostran utan

system. Staten har visserligen tillsatt inspektörer, men själfva lifvet i dessa anstalter är alldeles detsamma, den moderna pedagogin har där ej fått säga ett enda ord, den moderna hygienien med helt andra kraf på kroppens skötsel, med gymnastik och sund luft, tas heller icke med i räkningen.

Det vi vilja, är att samhället skall gripa fatt i det tillfälle det här har att göra något för dessa, de allra sämst lottades uppfostran, en hel grupp af olyckliga varelser, som aldrig annars kunna nås. En förening är bildad, vi ha deputerade och jurister i den. Framförallt är det det pedagogiska verket vi vilja. Åt de unga vilja vi hem, som staten direkt och i detalj ordnar. Vidare vilja vi en verklig inspektion. Man har nu utom den aflönade vidtalat damer, bildade och insiktsfulla, att besöka fängelserna och uppfostringsanstalterna, men dessa damer böra först anmäla sina besök och känna därför själfva, att det endast är en skenverksamhet de utöfva. Vi vilja ge fångarna läsning, en ordnad, för våra dagars människor lämpad lektyr, vi vilja söka upplysa dem genom samtal — och allt detta oafbrutet och ordnad, icke tillfälligt".

"Hvad är det väl", utbrister Teresa Labriola, på sitt öfvertygande sätt, "som gör att vi komma någon hvart här i lifvet? Det är, att det eller det kunna vi uträtta. Alla människor har en god, en dugande sida, det är den man måste ta vara på.

En mängd kvinnor ha kommit i fängelse genom fel, som de i lättsinnighet begått. Sedan gör man af den lättsinnige en brottsling.

Men äfven den brottslige bör glömma. Man får ej, som man nu ständigt gör, tala med henne om det onda hon begått, hon bör i stället höra talas om det nyttiga hon kan uträtta och rustas därför. Vi ha naturligtvis också en kommitté för stöd åt de frigifna.

Det är viktigt att skilja på de ogifta mödrarna och de öfriga straffade. De, som ha ett barn, äga däri en eggelse för viljan och kunna, om det ges dem arbete, lätt hållas kvar på ordnad väg.

Det klosterlif, som de unga nu i årtal få föra i anstalterna, gör dem totalt odugliga för det yttre lifvet. Här är allt säreget, går tyst och ordnad, alla förnödenheter finnas att ta. Det är rent af brottsligt att som nu sker kasta ut dem i det stora växlande, oberäkneliga, lefvande lifvet.

Vi tänka icke på att utverka nya lagar. Sådana behövas icke för att nå våra mål. Mot de gamla krafterna ämna vi ej strida, endast inrikta nya krafter på dessa områden. Inrikesministern kan genom påbud åstadkomma de förändringar vi önska.

Aldrig, jag upprepar det, har samhället ett sådant tillfälle att inverka upplysande på kvinnor."

Männe det icke för dessa Teresa Labriolas idéer fins ett fält äfven hos oss?

HILDA SACHS.

MAGASIN SPECIAL

9 REGERINGSGATAN 9

f. d. A.-BOLAGET SIDENHUSETS LOKAL

Rikstelefon Norrm. 3 98

Allm. Telefon 113 12

Blusar, Kjolar och Halffärdiga Klädningar

från Paris, Berlin och Wiens förnämsta konfektionsfirmor.

Obs. Uppvisandet af denna annons berättigar till 10 proc. rabatt!

Individualism.

Det började med att vi talade om "sällskap där man har tråkigt".

Vi voro nämligen i ett sådant. — Ja, hvar har man icke det förresten? sade en af oss sedan värdinnan försvunnit för att hvila sig efter en mödosamt genomkämpad större middag och herrarna dragit sig tillbaka till värdens allra heligaste, lämnande oss damer utanför, som peris utanför paradiset's port.

— Hvar och en som ger bjudningar vet det blott allt för väl, fortfor hon, och hvar och en som går på dem också. Och lika synd är det om bägge parterna — om värdfolket, som ger ut pengar och gör sig besvär för folk som, hvad de stackarna än gett ut eller gjort, dock icke finna sig roade utan inom sig svära eller gäspa allt efter sin särskilda sinnesbeskaffenhet, — om gästerna, därför att de väl någon gång i sin tur bli värdfolk och få genomleva samma martyrium.

Nej, mina vänner — om vi svenskar någonsin kunnat konsten att ha trefligt tillsammans, att idka sällskapslif blott för sällskapslivets egen skull, så ha vi nu glömt bort den — nu då vi, om vi icke få komma tillsammans för att spela bridge eller för att sy åt hedningarna eller för någon annan viss bestämd afsikt's skull, råka alldeles ur gängorna och sitta och moltiga och titta på hvarann — allt för tröga, för litet uppfinningsrika och smidiga för att göra några ansträngningar att sätta oss själfva och andra i stämning, om vi icke ha något som direkt stimulerar oss till det — mat och dryck eller kortspel eller samhällsförbättrande diskussioner — det sista väl vanligast i dessa föreningsstider.

Något måste det i alla fall vara för att få oss i gång — någon nytta vilja vi göra, äfven då vi roa oss.

Och ändå ha vi ju en gång varit européer!

— Ja, sade en annan af oss, men det var då Europa var mindre.

— Ja, och tiden en annan, fortsatte en tredje.

För våra dagars praktiska, målmedvetna, "time-is-money"-människor antar jag det knappast förefaller naturligt att komma tillsammans blott för att njuta af behaget i hvarandras umgänge och konversation (ett behag som af ofvannämnda skäl kanske inte heller blifver så stort!) Nu vill man ha mera valuta för den tid man tillbringar i sällskap med sina medmänniskor — solidare ting af dem än idéer, hugskott, munterhet och grace. Är man tillsammans med dem är det, om icke för att äta deras mat, så för att vinna pengar af dem, och om icke det, så för att värfva anhängare för sina planer, läror och mål.

Så vi kunna nog med tämligt stor säkerhet anta att sällskapslifvet blott för dess egen skull snart nog kommer att bli en saga blott — en vacker, överklig saga om glada, bekymmerslösa människor, hvilka togo världen med lämpor och trodde att de gjorde den så bra som möjligt genom att vara artiga mot hvarann utan att försö-

ka omvända och förbättra allt och alla — en saga, som kanske får svårt att bli trodd och uppskattad af oss nitiska, pliktyngda barn af en tid, i hvilken man knappast räknas till hyggligt folk om man icke är medlem af åtminstone ett halft dussin samhällsförbättrande föreningar och med lif och själ arbetar för dessa föreningsars alla sex mål. I alla händelser är det icke utan att vi finna den både lättsinnig och ytlig, då den förtäljer för oss om detta fordomtima sällskapslivs lidelsefulla dyrkan för exklusiv originalitet, dess beundran för individualitet i alla dess former — vi som i tysthet anse allt dylikt onyttigt, ja, egoistiskt att odla, i grunden utan betydelse för det gemensamma framåtskridandet och i det hela "blott lyxartiklar som öfverklassen hittat på".

Snart ha vi ju heller inget sådant att ondgöra oss öfver — inget heller som kan odla det — såsom sällskapslifvet i forna dagar gjorde det. Snart har föreningslifvet (och när sågo vi exklusiv individualitet och lidelsefull originalitet föra sin ägare in i en förening?) uppslukat allt annat, och kvar är väl till slut endast en oändlig krigshär af välmenande samhällsreformatorer — idel gemene man, inga officerare — alla sträfvande mot ett och samma jämnstrukna, trivialt populära mål — för säkerhetens skull satt så lågt att hvarenda medelmätta i Sverige kan ha hopp att nå det.

Och smygande i utkanterna, utan rot och hemvist någonstades, en svärm tvifvelaktiga marodörer, som icke kunnat bli kvitt sin individualitet ännu, som ännu icke höra till någon förening och som anse att de ha plikter också mot sin egen utveckling, inte bara mot andras — de mindervärdiga individer, hvilka ytligt och lättsinnigt nog längta efter den relativa ensligheten i forna dagars salonger, där på sin höjd ett dussin människor voro samlade för att utbyta tankar, icke som nu blott program och proklamationer.

Ty lägg märke till att redan nu kan knappast någon människa längre konversera, bara diskutera — och det helst exerceerade af "Herr ordförande!" och hans klubb. Men hvad värre är, snart kan väl ingen heller — af brist på öfning — tänka annat än sitt partis tankar för sin speciella förenings räkning?

Och tänkandet för dess egen skull kommer väl antagligen till slut att anses lika onyttigt, och själfviskt som umgängeslifvet för dess egen — blott passande så frivola varelser som filosofer. . .

Flackhet, flackhet, välmenande, samhällsförbättrande, praktisk flackhet, en torr och sandig öken af partier och föreningar — der blir väl till slut det enda som är kvar. Och i den komma människor, hvilka i sin osjälfviskhet totalt glömt bort att de själfva ha själar, att traska omkring och oafslätligt arbeta på att förbättra andras!

På det viset gå vi till slut alla öfver ån efter vatten — det är hvad vi göra.

Och bullra på torgen i stället för att begrunda, innellyckta i kammaren.

Lenah.

En dansens prästinna.

I begynnelsen var rytmen, och rytmen blef dans, skulle man kunna säga med förändring af det gamla bibelordet. Dammet dansar i solstrimman, dagens timmar skrida fram med en lugn plastik i öfvergångarna från ljus till skugga, som minner om de gamla färödanserna — vågornas dans, de fallande löfvens dans, myggdansen, snöflingornas dans, det är helt naturligt att vi ge denna beteckning åt föreställningen, ty livvets första uttryck är rörelse och rytmen är rörelsens moder.

Richard Wagner säger, att dansen är den reellaste af alla konstarter, därför att dess material är hela den lefvande människan från hjässan till fotabjället och att den till följd däraf innesluter betingelserna för alla andra konstarter. Ton- och diktkonst, säger han, bli först genom danskonsten fullt begripliga för den icke blott hörande utan äfven seende människan.

Och är det icke samma fall med mejselns och penselns alster. "Frusen musik" har arkitekturen blifvit kallad, och hvad äro färger och former utan rytmens rörliga lif? Om man blott tar Laokoongruppen med dess plastiskt böljande linjer, verkar den ej som en förstenad smärtans dans? Och öfverhufvud, alla dessa antikens mästerverk, hur tydligt bära de ej vittnesbörd om att de härstamma

från en tid, då dans och kultur voro lika oåtskiljaktiga begrepp som i denna stund i så oändligt mycket fattigare bemärkelse bal och boston blifvit det.

Folkkaraktärens framträdande i dansen är så pregnant, att man nästan ovillkorligt vid tanken på olika folkslag eller provinser erinrar sig deras danser, italienarnes tarantella, tyrolarnes schuhplattler, holländarnes träskodans, vår egen ståtliga daldans, niggerdansen eller indianernas krigsdans, man behöfver icke mer för att instinktivt gissa sig till deras temperament och kulturella ståndpunkt, ty i dansen som i allt annat är det icke materialet utan adlandet därpå, som det kommer an på. En själ, bunden vid en klump som kallas kropp, är vår jordeexistens och vår uppgift den att ge själsinnebörd i minsta fiber just åt denna klump, som i yttre måtto skall representera vår inre människa. Att söka vara till behag är helt enkelt en kristlig plikt — men en af de mest försummade. Det finns människor, som nästan anse det för en dygd att vara så anskrämliga som möjligt; brist på smak och

brist på grace kalla de att vara naturliga, och därför att en värdig hållning och behagfulla åtbörder, kort sagdt förmågan att behärska sin kropp så väl som sin själ är en konst, hvilken, på få lyckliga undantag när, fordrar studier, mena de att den konsten är liktydig med att göra sig till — en tvifvelsutän fullkomligt falsk åsikt, ty äfven om man ej går så långt som Ruskin, hvilken sade sig ej kunna sitta i en ful soffa utan att känna sig som en sämre människa, ha ovillkorligen yttre ting ett långt större inflytande på vår inre människa än vi äro benägna att tro. Liksom man ej kan åstadkomma ett soligt leende eller en dyster min utan att söka sätta sig in i motsvarande känslöstämning, bidrar säkerligen i ej så ringa mån bemödandet att uppträda harmoniskt till att sätta vårt sinne i jämnvikt — det är alldeles som att vara välklädd, det höjer omedvetet själfkänslan.

Dansen är urgammal... jag är viss om att den kärlekens vårmorgon, då Adam och Eva funno hvarandra, togo de hvarandra i händerna och dansade fram öfver Edens blommande fält, dansade oskuldens skära dans, i medfödt behag — som vi sedan dess förlorat. Och därför är det icke längre nog med bara dans, vi behöfva danskonst, och för att nå det målet fordras först och främst att slopa de-

kadansbegreppet balett och att få ny innebörd i det gamla grekiska skönhetsordet — orkestik.

Redan vid de pythiska spelen omkring 600 år före vår kristna tidsräkning framställde dansande gossar symboliskt Apollos seger öfver Python, men dansens storhetstid sammanfaller med Hellas fagreste blomstringsperiod. Då Phidias mejsel framtröllade sina storverk, då Aeschylus och Sophokles täflade om mästerskapet med sina odödliga sorgespel, då Sokrates undervisade sådana lärjungar som Plato och Xenophon, då Perikles härskade som en gud öfver Athen och drömde Akropolis till verklighet, då med ett ord allvar i konsten var dagens lösen, då var Terpsichore en gudinna, hyllad och vördad som sådan, men släpad genom århundradens smuts har hon blifvit så neddragen och illa tilltygad att det vill brinnande nit och kärlek till för att ännu tro på hennes gudom och för att framträda som hennes prästinna.

— "O, härliga danskonst! O, skamliga danskonst!" utbrister Richard Wagner i en artikel öfver "Tanz-

ANNA BEHLE i »Danse païenne».

ANNA BEHLE i »Anitras dans».

kunst," som jag redan anförde, och på ett annat ställe i samma artikel säger han: "Rytmen är det oslittliga bandet mellan dans- och tonkonst, utan hvilket ingendera kan existera, mytmen är danskonstens själ och tonkonstens benstomme."

Jag kan ej låta bli att upprepadt citera denne store mästare, hvars lidelsefulla konstentusiasm låtit apellen: sanning inom konsten ljuda öfver så skilda områden och med en sådan bjudande makt. Dansen har dock varit den konst, som senast, ja, ännu i denna stund först liksom uppvaknande lyssnat till maningen. Isadora Duncan är den första reformföreteelse af intresse att anteckna, den första, som inom sitt fält åskådliggjorde det stora konstkravet: bort med virtuositeten! Plats för konstens lif! Bort med dans, som blott äger händer och fötter till sitt förfogande, plats för den, som på nytt äger den så sorgligt förlorade förmågan att ge uttryck åt själsaffekter! Bort med grimasen! Plats åt leendet! Plats åt det sannt och harmoniskt utvecklade och ur vägen ordet: "gymnastique rythmique."

Richard Wagner fick aldrig se skörden af detta sitt utsäde spira upp ur den mörka mullen. Hans ögon voro redan slutna, då Isadora Duncan framträdde och med nakna fötter dansade Greklands skönhetsdröm för en häpen och bländad nutid, och han stod midt i fejden, beundrad och förkättrad, mest det senare, då ett litet schweiziskt gossebarn föddes till världen och i dopet fick namnet Emile Jaques Dalcroze, ett namn, som i dag ljuder ut öfver kontinentens alla kulturcentra med det nya lystringsordet: "Gymnastique rythmique."

I ett intressant och sakrikt föredrag har fröken Anna Behle i Stockholm för en krets af musikintresserade nyligen belyst denna nya lära och så att säga presenterat dess upphofsman för den svenska publiken. Professor Dalcroze har ett känt och skattadt namn som komponist, han tillhör som sådan den nyfranska riktning, som Dubussy gjort populär; det är i synnerhet genom en del småvisor och förtjusande sånger för barn, som han vunnit rykte, men han har dessutom med varmaste nit skött en mångårig befattning som lärare inom pianofacket vid Genève's konservatorium, och genom sin erfarenhet som sådan har han kommit till den insikten, att elevernas musikaliska uppfattning i allmänhet icke står i nivå med deras tekniska färdighet, att musiken därigenom delvis blir dem en död börda, som de ej äro i stånd att lefvande tillgodogöra sig. Tillika har det blifvit honom klart att musikundervisningen för nybörjare ställer alltför ansträngande kraf på en outvecklad barnahjärna, och så kom han på den originella tanken att låta sina elever i förberedande stadium dansa sig till musikvetande, så att säga göra kroppen till själens lärare och med rörelser uppväcka den så ofta sofvande känslan för rytm och takt. De resultat han härmed uppnått äro af så framgångsrik art, att man på allt flera håll — fränset hans eget stora institut i Genève — bildar skola för hans metod. I Wien, Stuttgart, Köln med flera städer har den vunnit insteg och användning, och nu senast har man i Berlin börjat göra försök därmed. Allt som blir populärt är ej af värde — exempelvis biograferna. Men då

ett rop vinner anklang från skilda håll, är det tydligt att en brist i behof att afhjälpas förefinnes, och det lider intet tvifvel om att den rytmiska gymnastiken, utvecklad till sin fulla valör, är en ny faktor inom musikundervisningen, som framtiden kommer att bli tacksam för. Och särskildt i vårt land vore det lyckligt om denna metod vunne behöflig propaganda, ty det är något af den naturliga rytmkänslan hos söderns folk, som i hög grad felas eller åtminstone med Göta lejon slumrar hos oss nordbor.

Isadora Duncan och Jaques Dalcroze — för att följa den första fordras att äga musikkänsla, för att följa den andre äfven att äga musikvetande. I fröken Anna Behle, som efter fleråriga studier utomlands nu återbördats oss, ha vi en representant för dem båda, och hon är otvivelaktigt i besittning af många lyckliga förutsättningar för detta svåra dubbelvärf. Den som sett hennes af ideell smak och konstnärlig stilfullhet präglade dans, förhöjd af det klassiskt vackra utseendet med drag som skurna ur en kamé, har en högtidsstund att minnas. Och hennes svar på frågan: Hur kom ni på den tanken att ägna er åt dans?, "därför att jag alltid plågades af min klumpighet", förefaller fullkomligt paradoxiskt inför det utsökta behag i alla rörelser, som hon lägger i dagen. Men som sagdt, detta är blott en del af den förmåga hon besitter, hon har vid sina elevuppvisningar gifvit de mest eminenta bevis på att vi i henne äga framför allt en pedagog af renaste fullblod, och det är att hoppas, att det intresse hon förstått att väcka för Jaques Dalcroze's geniala metod skall visa sig äga den räckvidd i vårt land, som dess entusiastiska och i målmedvetet nit arbetande banbryterska drömmer sig. Man kan ej sedan man tagit kännedom därom förneka de verkligt praktiska resultaten af denna metod. Med förvånande säkerhet dansade den lilla täcka truppen de mest invecklade takter, redogjorde för dem och skref upp dem på taflan i notor. Det var rätt lustigt att se hur olika sinnet för rytm och takt visade sig utveckladt hos de små dansöserna, icke alltid i det samband med hvart annat som musikens kropp och själ fordrar, men ovillkorligen långt klarare än man är van att iakttaga vid de första tragglande försöken till pianospelning af en stackars utpinad nybörjare. Anna Behles elever musicerade med lif och lust, deras själ gladdes med deras kropp, och man förstår hur innerligt belättna de små fingrarna en dag skola bli med hvad de små fötterna redan inhämtat och verkligen lyckats klargöra för de små hjärnorna.

— "Hvad behöfde jag inte kunna för att få fram allt hvad jag ville", hörde jag Anna Behle en gång säga, "jag behöfde kunna måla, skriva, skulptera, ja allt." —

Men Anna Behle bör icke vara missnöjd med de pund hon redan har? Hon kan sjunga, spela, hålla föredrag, dansa, undervisa, och hon har den stora förmågan att tända intresse till lif; med så många förenade gåfvor bör ej vägen till stjärnorna bli lång, låt oss lyckönska både henne och oss själfva därtill, och låt oss, ja kära, låt oss genom de snart som våra skogar täta leden af boyscouts släppa fram och ge plats äfven åt den stora verkligt värdefulla reformtanken: gymnastique rythmique.

SIGRID ELMBLAD.

På stadsfullmäktigesammanträde i — F. K. P. R. i Göteborg.

Föreläsningarna i kommunalkursen voro slut, vi hade fått lära oss fattigvård och barnavård, bostadsinspektion och samhällshygien, kommunernas förvaltning och deras finanser, och nu skulle vi enligt programmet till slut visa, att vi lärt oss något, genom att agera stadsfullmäktige på fullt allvar, ett tacksamt tillfälle för dem i diskussionen starka och intressant och lärorikt äfven för åhörarna. Därför motsåg man 1:a sammanträdet den 18 april med förväntansfull nyfikenhet, och var det någon som tänkte taga det hela en smula skämtsamt blef hon strax afväpnad af ordförandens allvarliga öppnande af sammanträdet och sekreterarens upprop af ledamöterna. Det var allvar, det kände man genast, en repetition, af hvad i framtiden komma skall.

Ledamöterna voro 60, som sig bör i vår stad, ingen behöfde bötfällas för uteblifvande, och så upplästes föredragningslistan. Såsom ordförande fungerade hr Per Holmén och såsom vice ordförande fröken Thyra Kullgren, såsom sekreterare fröken Hildur Öijer.

Första ärendet, doktor Tora Wigardhs motion om fria bad på stadens bekostnad åt medellösa, hvilket ärende tänktes bordlagt å ett föregående sammanträde, affärdades med val af en beredning; naturligtvis blef det votering, och stadsfullmäktige fick ordentligt öfva sig i att tåga fram till valurnan med sin sedel.

Andra frågan tänktes sålunda: hälsovårdsnämnden, alias fru Frigga Carlberg, hade inlämnat framställning å ett föregående sammanträde om ett anslag å kr. 10,000 till en upplysnings- och understödsbyrå för tuberkulösa (dispensär). Ärendet hade remitterats till drätselkammaren, som lämnat sitt utlåtande och prutat af anslaget till 5,000 kr; en medlem hade dock reserverat sig i enlighet med hälsovårdsnämndens förslag. Motionen och drätselkammarens utlåtande föredrogos och öfverläggning följde. Naturligtvis var i själfva verket meningen om saken knappast mera än en, men man visste hvad situationen kräfde. Därför sagnades hvarken den utopiske idealisten, som har svårt att hålla sig inom rimlighetens gränser, eller den försiktige sparsamhetsifraren, som ville sätta anslaget så lågt som möjligt för att vänta och se hvad det lilla kunde verka. Drätselkammarens representant talade om de dåliga tiderna, de dryga skatterna och det opröfvade nya uppslaget. Med ett ord, illusionen var fullständig — men resultatet blef i alla fall godt, hälsovårdsnämnden fick sina 10,000, och hade nog fått mer, om den satt det i fråga, kvinnorna ha säkert förlorat nog många kära i striden mot allhärjaren tuberkulosen för att vilja, när de få, vara med om hvarje godt vapen mot den.

Sedan hade man de inlämnade motionerna att föredraga, idel nyttiga och önskvärda saker, hvilka skulle behandlas å 2:a sammanträdet den 25 april. Motionerna voro:

af fröken Eva Rodhe om anslag till inrättande af två nya småbarnsskolor, liknande dem, som förut finnas, där mödrar till barn under skolåldern, dock minst 2 år gamla, få inlämna sina små, innan de på morgonen gå till sitt arbete, och hämta dem på eftermiddagen, väl förplågade och skötta;

af fröken Betty Westerlund om makadamiserade gators omläggning med tuktad sten för att minska det hälsovådliga dammet; och

af d:r Tora Wigardh om ökad anslag till förlikningsnämnden för höjande af fattigsakförarnes arvoden för att

dessa skulle kunna afstå från egen praktik och helt ägna sig åt sin uppgift. Denna sista motion tänktes bordlagt å ett föregående sammanträde och remitterades nu i likhet med motionen om småbarnsskolorna till drätselkammaren för yttrande.

Fortsattes så frågornas behandling under stegradt intresse å sammanträdet den 25 april; samma ordf., v. ordf. och sekr., om möjligt större säkerhet i formerna och diskussionen ännu ifrigare än sist.

Beredning beslöts och valdes att behandla fröken Westerlunds motion om gatorna; därefter kom man till drätselkammarens utlåtande i fröken Rodhes och doktor Wigardhs motioner. Småbarnsskolorna prutade den naturligtvis af till en; följde så debatt i anledning af drätselkammarens förslag och nu befanns, att en talare yrkade rent afslag: "Man borde akta sig för att taga barnen ifrån hemmet, det kunde ju locka mödrarna än mer till arbete utomhus, om det ginge för lätt att bli af med barnen", o. s. v. Detta försatte motionären i eld och lågor: "Hur kunde man önska Sverige flera barn, när man inte ville taga vara på dem, som redan funnos, utan ville låta dem förgås i gator och gränder utan tillsyn och vård". Motionärens anförande gjorde tydligen slag i saken, och efter några svaga ansatser till motstånd, något dividerande om hur många barn, som kunde behöfva småbarnsskolevård, och ett försök till förhållingspolitik genom återremiss till drätselkammaren gick frågan sådan motionären ville ha den med glans igenom i voteringen. Men då hade också tiden framskridit så långt, att man i det sista ärendet, d:r Wigardhs motion om höjdt anslag till förlikningsnämnden, icke hann med mera än föredragning af drätselkammarens yttrande. Denna hade nöjt sig med att yrka ett obetydligt höjdt anslag till sakförarne utan att göra förbehållet om deras afstående från egen praktik — ett tyvärr alltför realistiskt sätt att förfuska en god idé. Så måste sammanträdet ajourneras utan debatt i frågan, hvilket säkert gifvit tillfälle till intressant meningsutbyte.

Efter sammanträdet slut frambar fru Frigga Carlberg i egenskap af föreningens ordf. ett varmt tack till kursens ledare och särskildt hr Holmén för deras välvilliga medverkan och till deltagarna för visadt intresse, samt uppmanade de senare till ett flitigt agitationsarbete under sommaren. Fröken Eva Rodhe framförde å andra sidan föreningens tack till styrelsen för ospard möda med kursens anordnande.

Härefter vidtog å Trädgårdsföreningen ett lifligt samkväm, hvari äfven herrar deltog. Under aftonens lopp förekommo flera tal: Ordföranden fru Carlberg tackades af flera talare för sin alltid varma entusiasm och sitt nitiska arbete i F. K. P. R:s tjänst; till sekreteraren fröken Hildur Öijer frambars hyllning på vers, och till slut utbragtes efter tal af fru Carlberg ett fyrfaldigt lefve för de män, som hjälpt och hjälpa kvinnornas sak framåt, hvilket tal besvarades af d:r Rurik Holm med utbringande af ett lefve för kvinnans politiska rösträtt.

M. K.

Tro, hvad är tro? Det är det lägsta, och det är det högsta. Det kan vara andens slafviska böjning för en bild, en bokstaf. Det kan ock vara den förnuftiga andens divination af den eviga sanningen.

Är tron icke då andens kungsväg till det allra högsta? ginvägen, fågelvägen öfver bergen! . . .

Fredrika Bremer (»Midsommarresan»).

Kr. 1.70 pr kg. Kostar kraftigt och synnerligen godt rostadt Kaffe hos

Ahlberg & Johansson

11 Biblioteksg., vid Stureplan. Filial i Lidingsö Villastad.

Insänd litteratur.

Wahlström & Widstrand, Stockholm: **Handbok i akvarellmålning.** Af *Lennart Nyblom*. — **Sjömansknutar.** Af *W. W. Jacobs*. Bem. öfvers. af *Ernst Lundquist*.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Är Jesus en historisk personlighet?** Af prof. dr *G. Klein*. — **Religionsproblemet inom katolicism och protestantism. I.** Af *Nathan Söderblom*.

Notiser.

Privata lärarinneseminariet i Stockholm. K. m:t har bifallit nämnda läroanstalts ansökan om kompetens. Tillstånd har beviljats föreståndarinnan fröken Sofia Andersson att vid läroanstalten anställa två slags afgangsexamina: från andra afdelningen examen som vid statsunderstödd skola medför rätt till lönetursberäkning i fyra grader, från tredje afdelningen examen som medför samma rättigheter och förmåner som afgangsexamen från högre lärarinneseminarium (med undantag af behörighet att bli anställd vid folkskoleseminarium, i hvilket sistnämnda afseende k. m:t vill framdeles besluta). Tjänsteår förvärfvade genom den förstnämnda kompetensen, tillgodoräknas lärarinna som erhåller den sistnämnda.

Seminariet börjar nytt läsår i början af september.

Göteborg får en bostadsinspektris. Göteborgs hälsovårdsnämnd har till bostadsinspektris antagit fröken Anna Wallerius, som för närvarande är inspektris i "Mjölkdroppen". Den andra inspektisbefattningen tillsättes först senare, efter profjtjänstgöring under sundhetsinspektören.

Vid Älfsborgs läns norra och mellersta frisinnade valkretsförbunds valkrets möte i Vänersborg Kristi Himmelsfärdsdag antogs en resolution, hvori följande uttalande gjordes. "Mötet uttalar önskvärdheten af att, då de frisinnade föreningarna ha till hufvudsyfte att meddela politisk upplysning, de mer än hittills skett söka intressera kvinnorna för sitt politiska arbete. Ur ett sådant ärligt och sakligt bedrifvet arbete skall helt visst följa, att sinnet och viljan helgas så att man af rättfärdighetskraft vill bistå kvinnorna i deras kamp för full medborgarrätt."

Handarbetets Vänner i Stockholm hade den 12 maj årsmöte och öppnade samtidigt en utställning af till större delen beställda eller redan försålda arbeten. Bland dessa intogo de af fru Günter komponerade och utförda en särställning genom originaliteten såväl i idé som utförande — en stor bordduk i gult var utomordenligt vacker och stilfull. Fröken Karin Wästberg utställde flera smakfulla stolsbeklädnader och bonader i lugna, diskreta färger, utförda i H.-V.-teknik, och fröken Maja Sjöström hade bland annat en matta i den gamla rya-tekniken, som var af synnerligen god effekt. Arkitekten Benckert hade komponerat en sängkammarmöbel i masurebjörk med inläggningar af mörkare björkrot, hvilken gjorde ett särdeles gediget intryck, och de till densamma hörande väfnaderna och broderierna voro verkligen förtjusande och motsvarade väl de förväntningar man kan hysa, då Handarbetets Vänner anordna utställning.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundskretsen Malmö med omnejd hade den 20 april anordnat möte i Malmö. Sedan en del föreningsärenden behandlats vidtog diskussion öfver

ämnet: "Inrättandet af en fackskola i Malmö för kvinnliga tjänare". Diskussionen inleddes af fröken Gunny Nelson, som framlade en väl genomtänkt plan för en dylik skolas organisering och verksamhet. Mötet beslöt att åt styrelsen hänskjuta tillsättandet af en kommitté för frågans vidare behandling.

Fredrika-Bremer-Förbundskretsen Lund med omnejd hade den 11 dennes ett talrikt besökt möte å Wieselgrens minne i Lund under ordförandeskap af fröken Maria Collin, hvarvid fru Anna Lewenhagen redogjorde för F.-B.-F:s årsmöte i Stockholm den 29 och 30 mars 1910.

Till fru Lewenhagen, som den 8 mars af kretsen kallades till hedersledamot, öfverlämnades af ordföranden ett prydligt textadt diplom, hvarvid unisont afsjöngs en för tillfället författad sång.

Efter mötesförhandlingarnas slut följde deklamation och musik, hvarefter ett animeradt samkväm vidtog.

Vid Fredrika-Bremer-Förbundets landthushållningsskola för utbildandet af lärarinnor å Rimforsa i Östergötland börjar ny kurs den 1 november. Vid kursen, som är tvåårig utbildas lärarinnor för landthushållningsskolor för kvinnor, lärarinnor och föredragshållare för kvinnliga småbrukarekurser, ledare af studieresor för kvinnliga småbrukare samt lärarinnor för såväl fasta som vandrande skolkök på landet.

På Kumla F. K. P. R:s möte den 18 april beslöts att tillsända statsministern följande resolution:

"Föreningen för K. P. R. i Kumla, samlade till möte den 18 april 1910, uttalar med anledning af statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation angående utredningen i fråga om kvinnans politiska rösträtt en kraftig protest mot den tendens till förhållningspolitik, som med utredningen såsom förevändning alltmera hos regeringen tycks göra sig gällande."

Vaxholms F. K. P. R. afhöll sitt första ordinarie möte den 26 april. Års- och revisionsberättelserna föredrogs och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. På förslag af en manlig medlem uppdrogs åt styrelsen att till valen i höst uppsätta förslag på kvinnliga kandidater till såväl stadsfullmäktige som kyrko- och skolråd. Medlemsantalet har i år ökat från 61 till 72. Mötet antog Stockholmsresolutionen med anledning af hr Lindhagens interpellation till statsministern angående röstutredningen. Resolutionen afsändes till statsministern.

Förening för kvinnans politiska rösträtt bildades lördagen den 7 maj i Surte af fröken Signe Wollter från Trollhättan. Föreningen anslöt sig till Landsföreningen och Älfsborgsförbundet.

Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor håller sin 4:e världskonferens i Berlin 18—26 maj. Tre stora hufvudfrågor behandlas, nämligen: K. F. U. K:s plats 1) i det sociala och industriella uppvaknandet, 2) i det andliga uppvaknandet, 3) i missionsuppvaknandet. Förhandlingarna komma att hållas i Lehrervereinshaus, Alexandersrässe 42. En dag upptages af utfärd till Potsdam och vid konferensens början äger en mottagning rum i rikskanslerspalatset hos fru von Bethmann-Hollweg. Ett stort antal delegerade väntas från alla länder. Från Sverige komma åtta delegerade, att deltaga nämligen fröknarna Sigröd Netzel och Hildur Mellin från Stockholm samt Beatrice Dickson och Sigröd Heurlin från Göteborg, samtliga tillhörande förbundsstyrelsen, samt dessutom fröknarna Elin Rydberg från Sundsvall, Maria Lagerhjelms och Anna Sundstedt från Göteborg samt Hilda Wenström från Trollhättan.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4: 50 för $\frac{1}{4}$, 2: 50 för $\frac{1}{2}$ och 1: 25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Högre Lärarinneseminariet

vid Stiftelsen Kjellbergsska Flickskolan

omfattar 3 ettåriga afdelningar. De 2 senare åren ägnas åt fackstudier. För inträde i afdelning I fordras fullständigt afgangsbetyg från 8-klassig flickskola eller genom inträdesexamen styrkta motsvarande kunskaper. Studentkor kunna vinna inträde i seminariets 2:a afdelning. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, frejde- och läkarebetyg, torde före den 10 juni insändas till seminariets föreståndarinna, Södra Vägen 23, Göteborg. Prospekt på begäran.

Enligt Kungl. Maj:ts resolution af d. 4 April 1910 medför afgangsbetyg från seminariet samma rättigheter och förmåner som afgangsbetyg från Kungl. Högre Lärarinneseminariet i Stockholm (med undantag af behörighet för utexaminerad elev, att varda anställd med adjunkts tjänstgöring vid folkskoleseminarium i hvilket afseende Kungl. Maj:t vill framlades besluta).

Göteborg i april 1910.

STYRELSEN.

(Nord. A.-B. 44267)

Värmlands Eda,

vattenkuranstalt och järnkälla, belägen nära Charlottenbergs station (nordvästra stambanan) i en Värmlands vackraste trakter med torr och sundt läge. Kalla och varma bad, speciellt utmärkta gyttebad. Sjukgymnastik, massage elektric. Förträfflig järnkälla. Förstklassigt bord. Tillfälle till stärkande, härliga turistutflykter, jakt och fiske. Pris pr vecka för rum och mat från 24: 50 t. 49 kr. Läkare d:r Alfr. Ternell, Stockholm. Prospekt gm. Kamrerarekontoret, Värmlands Eda, Sv. Turistföreningen, Sv. Bad- o. Turisttidning.

Fem praktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, ise Gagner, 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm (Stina Quint.)

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, half år 90 öre.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar under ferierna, den 20 juni—30 juli, plats i hem på landet, att deltaga i hem. olika görom. Har genomg. kurs i linessöm. Är villig läsa med nybörjare. Svar emotes tacksamt till "Småskollärrinna", Ljungby p. r.

UNDERVISNINGSVAN, språkkunnig lärarinna vid 6-klassig samskola önskar sommarkondition mot fritt vivre. Studerat utomlands. Något musikkunnig. "E. B.", Hvetlanda p. r.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, gladlynt och enkel söker plats för kommande läsår. Goda betyg. Svar "Barnvän", Sv. Telegrambyrå. Sthlm.

Ung, bildad, musikalisk flicka

önskar plats som sällskap och hjälp. Är villig att undervisa i musik. Svar till "E. L. B.", Fiskeby p. r.

UNG småskollärrinna önskar under sommarferierna läsa med nybörjare eller biträda vid skrifning. Hälst i Sthlms närhet. Svar till "21 år", Vadstena p. r.

KVINNLIG student, 18 år gammal, önskar under sommaren plats hos bildad familj på landet mot fritt vivre med skyldighet att hjälpa till vid trädgårdsgöromål; är också villig undervisa någon timme om dagen i räkning eller pianospelning. Svar till Tora Lindskog, Västergatan 5 A, Göteborg.

SOMMARKONDITION önskas af undervisningsvan studentska. Svar emotes tacksamt under adr. "Studentska", Uppsala p. r.

BILDAD 19-årig flicka önskar som hjälp och sällskap medfölja äldre dam eller familj till badort, sommarnöje eller dyl. Är villig läsa med barn. Fritt vivre och fria resor. Svar till "S. M.", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG slöjdlärrinna önskar under sommaren komma till landt-egendom för att mot fritt vivre deltaga i hushållet, Van vid husliga sysslor. Svar till "Familjemedlem", Drottningholm p. r.

En tysk dam

önskar plats några veckor under ferierna för att tala tyska i en fam. och äfven hjälpa i hushållet. Helst vid västkusten. Fru E. Butler, Stora Södergatan 41, Lund.

Ung lärarinna,

praktisk och kunnig i musik, önskar plats öfver sommaren i bildadt hem mot någon lön. Svar till »23» under adr. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Lärarinna

i svenska ämnen och språk önskar under sommaren mot fritt vivre undervisa ett par tim. om dagen. Svar till »M. S.», Gumælii Annonbyrå Göteborg.

ANSPRÅKSLÖS ung flicka önskar mot fritt vivre plats i bättre familj för att lära hushåll. Villig deltaga i alla förekommande husliga göromål. Tacksam för svar märkt »Familjemedlem», Bankeryd p. r.

19-ÅRIG jämtländska, musikalisk, kunnig i linnesömnad, handarbete (knyppling) och bokföring önskar plats i vänlig fam. som husmoderns hjälp. Lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Östersund p. r.

20-ÅRIG norrländska önskar komma i fam. för att deltaga i matlagn. o. sömnad. Närmare meddel. fru G. Santesson, Upsala.

Plats sökes.

för sommaren som sällskap eller vårdarinna af äldre dam eller för barn. Svar till Fru Sigrid Erman, Kalmar.

GLADLYNT, barnkär, 20-årig, undervisningsvan småsk.-lärarinna önskar plats i familj, att sköta om och läsa med barn, under tiden 20 maj-1 aug. Fritt vivre samt någon lön önskas. Svar till »Gert», Vellinge, Tidaholm.

UNG, anspråkslös flicka, seminarist, genomgått 8 kl. läroverk, önskar under ferierna plats i familj, dels som hjälp och sällskap, dels att läsa med mindre barn. Goda rek. finnas. Svar tacksamt till »Villig», Skara p. r.

ALLVARLIGT SINNADE FLICKA, 21 år, som ordentligt önskar lära sig sköta ett hushåll, önskar plats i bättre familj på landet. Svar till »21 år», under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11-4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

33-ÅRIG FLICKA arbetssam och ordentlig, önskar plats i prästgård herrgård eller finare hem för att deltaga i alla husliga bestyr (utom diskning, skurning och tvätt). Är kunnig i enkel sömnad, handarbete och konstväfnad. Lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Karlshamn p. r.

UNG bättre flicka, musikalisk och barnkär önskar plats snarast i familj som sällskap och hjälp. Är villig deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Innehar plats men önskar ombyte. Svar till »Referenser», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

BILDAD flicka, hushållsven i matlagning, bakning o. s. v. söker plats. Goda rek. Svar »Villig-Duglig», Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

ANSPRÅKSLÖS och huslig flicka, van vid enklare matlagning önskar plats i helst barnlös familj, där hon får anses såsom medlem i familjen. Svar emotes tacksamt under signatur »19 år», Rämshyttan.

UNG flicka från godt hem önskar plats i familj att vara husmodern behjälplig med alla inom ett hem förekommande göromål. Genomgått hushållskurs. Svar till »Pålitlig», Köping p. r.

PLATS som husföreståndarinna och värdinna i hem där husmor saknas sökes af gladlynt, bildad, huslig och musikalisk änkefru, kompetent att sköta såväl större som mindre hushåll. Svar till »Värdinna 1910», Norrköping p. r.

VÄRDINNEPLATS hos bildad ungherre el. änkefru önskas af 30-årig, representativ, duglig och sparsam änkefru, van vid ett fint hems omvårdnad. Prima ref. Svar emotes tacksamt af »Angenämt hemlif», Tidningskontoret, Odengat. 37, Stockholm.

SOM guvernant eller lärarinna i tyska, önskar ung, tysk dam anställning uti bättre familj, som vistas på landet under sommaren. Sökanden är tysk student och studerar f. n. vid tyskt universitet. Svar till »Anspråkslös», Snällposten, Lund.

BÄTTRE flicka önskar till d. 1:sta juli eller senare plats som sällskap och hjälp åt äldre dam eller att medfölja på resor. Har genomgått kurs i massage och är kunnig i alla inomhus förekommande göromål. Svar till »U. L.», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

LEDIGA PLATSER.

FÖRESTÅNDARINNA. För en allvarlig och pliktrogen föreståndarinna finnes plats vid Södertälje Barnhem (11 flickor). Kontant lön 350 kr. Tillträde 15 juni. Ansökningar åtföljda af betyg och rekom. ställas till Barnhemmets styrelse och insändas före 20 maj till v. pastor C. Stenbeck, Södertälje.

Sjukvikariat

under en månad vid *Mariefreds* småskola. Lön 68 kr. 75 öre, husrum, vedbrand och resa

Skolrådets ordförande.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna sökes från 1:sta sept. att läsa och spela med 10-årig flicka. Gymnastiklektioner önskvärda. Svar med foto., betyg och lönepret. till ingenör Hjersing, Strömsnäs bruk.

Lärrinnebefattningen

vid Ramshytte fasta folkskola, *Närkes Kil*, hvarmed småskoleafdelning är förenad, kungöres härmed ledig till ansökan före 1 juli. Barnantalet ringa. Utöfver den lagstadgade lönen utgår 100 kr. tills högsta lönegraden blifvit uppnådd, dessutom 50 kr. för 14 dagars öfverläsning och 75 kr. för slöjdundervisning. Ansökan ställes till skolrådet, adr. *Närkes Kil*.

Vid

Säfstaa's nyuppförda sanatorium, afsedt att mottaga högst tjugo patienter är plats ledig för sjuksköterska, som förut praktiserat i sjukvård af tuberkulösa, helst vid dylik anstalt. För samma anstalt sökes äfven en i matlagning och uppköp för hushållet fullt kunnig köksföreståndarinna. Platserna tillsätts med tre månaders ömsesidig uppsägningstid och skola tillträdas den 1 instundande juni. Reflekterande härå böra före den 23 maj insända sina betyg (foto. önskas) jämte uppgift på löneanspråk till Styrelsen för Säfstaa's sanatorium under adress Bollnäs.

Huslig ekonomi.

För en 5 veckors kurs i huslig ekonomi med början den 6 juni önskas en undervisningsvan skolkökslärarinna. Ansökningar insändas med snaraste till skolrådets ordförande, Skultuna.

På större landtgård nära Helsingborg

utmed sundet kunna tvänne 17 å 18 års bildade flickor erhålla platser såsom elever i modernt trädgårdsmästeri och rationell hönsskötsel. Kurs 15 maj-15 nov. Inackorderingsavgift i fam. 50 kr. pr mån. Tillfälle till härliga salta bad. Svar till »Svenskt hem», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

Sinnessjukvård.

Några friska och ordentliga flickor, ej under 20 år, kunna få anställning som elever vid Uppsala Asyl. Villkor: 20 kr. pr månad och allt fritt. Efter ett års fullgod tjänstgöring erhålles 28 kr. pr månad och allt fritt, äfven tjänstekläder. Ansökningar åtföljda af frejde-, skol-, tjänstgöringsbetyg insändes under adr. Asyl-läkaren, Uppsala Asyl.

Vid Malmbergets Samskola

6-klassig, finnes en lärarinneplats med undervisningsskyldighet i engelska språket samt i historia eller modersmålet, ledig fr. o. m. höstterminen 1910. Ansökningar ställas till Styrelsen för Malmbergets Samskola torde före den 1 instundande juni sändas till skolans föreståndare dr J. E. Ljungqvist, Malmberget.

STADGAD, äldre, i enkl. matlagning kunnig, bildad kvinna, gärna någon som genomgått Fackskolans i Uppsala yrkeskurs eller annan hushållskurs eller haft eget hem, får genast bra plats, om skyndsamt inlämnas betyg och rek. samt helst foto. till »Skolhushåll», Kalmar p. r.

2 LÄRRINNEPLATSER vid uppfostningsanstalten för sinnesslöa barn å Stretered äro lediga att tillträda vid hösttermin. början den 23 nästk. aug. Kompetensvillkor: minst småskolelärarinneexamen med goda betyg. Lönevillkor 900 kr. per år i ett för allt samt 3 ålderstillägg å 100 kr. efter 5, 10 och 15 års väl vitorsdad tjänstgöring; 3 mån. ömsesidig uppsägning. Ansökn. insändas till anst. föreståndare under adr. Källered före 1 nästk. juni.

STYRELSEN.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom **Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå**, 54 Drottninggatan.

Billigt! Billigt!

Allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Allmogedukar, Filtdukar, Schaggdukar, Bordvaxduk, Filtar. Tråd 95 öre duss. Bomullstygger från 29 öre mtr. Hellyllecheviot, god. kval. i färger, 90 cm. br. 1.25, 130 cm. br. 2.50 pr mtr., äfven hytt cheviot, passande till dräkter. Gardinstufvar m. m. Allt säljes billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4 ¹ | ⁰ / ₂ | ₀

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Mannen, Hustrun och Hemmet

af Charles Frederic Goss, teol. dr. Med förord af prof. Frans von Schéele, folkskoleinspektör. Andra förökade och illustr. uppl. Pris häft. 3:75, klotb. 5: —

Dr HENRIK BERG:

«Dr Goss är full af glädje, optimism och sundt förstånd. — Hans bok är ett riktigt preventivmedel mot skilsmässor och fri kärlek.

En förtjusande bok. Då jag läste den, tänkte jag många gånger: »0, om jag kunde göra något för att göra den känd.» Fås i hvarje bokhandel samt mot postförskott direkt från Bokförlaget Puritas Kungsg. 10, Stockholm.

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRJER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik. Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m. Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Lek-sandlufvor, vackra, praktisk hufvudbonad för damer.

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdigas efter beställning, välgjordt arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. - - - GÖR ETT BESÖK!

Wiréns utsökta **PARFYMER**, eleganta damers förtjusning,

erhålls i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)

21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Vackert bomullstyg

till klädningar. Extra modernt, blått och hvitrandigt, finfin kvalitet med tvinnad varp. Säljes i afpassade stycken om 8 m. till ett pris af 5:12

2½ m. vackert vitt bluslifestyg, pris 1:72. Sändes **fraktfritt** från

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas värdsamt.

OBS.! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare

ALMA ÖSTERLUND

TEGNÉRGATAN 10, 2 tr.
(Ingång från Döbelnsgatan).

Mottagningstid: Hvardagar 12—2.

Å andra tider efter öfverenskommelse.

A. T. 242 17.

Rikstel. 41 42.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: ½12—2 och ½6—½7 e. m.

Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).

Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Sånglekar från Nääs, text, musik, nödiga illustrationer och fullständigaste beskrifning å utförandet till 100 lekar och folkvisedanser, 7ie tusendet, lärobok vid lekturerna å Nääs, pris 2 kr., samt *Textbok till Sånglekar från Nääs*, pris 15 öre. Utgifvare: Otto Hellgren, Filipstad. Förläggare: Abr. Lundquists K. Hofmusikhandel, Stockholm. — Ur recensionerna: Boken Sånglekar från Nääs är för barn och ungdom en den friskaste källa att ösa ur och därför lämplig som skolpremie, värdefull vid de ungas sommarutflykter och tillhör själfallet ungdomsmötens och de pedagogiska folkbildningskursernas litteratur.

Största fabrik i Skandinavien för

Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.

58 Klarabergsgatan 58.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr. STOCKHOLM.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa. Bruksanvisning medf. Endast hos fru HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p. STOCKHOLM.

FRU E. HOLMIN, Lästmakaregatan 8, n. b.

Hygienisk ansiktsbehandling, Vibrationsmassage & Elektricitet, Manicure, Fotbehandling, Handbad för kylda händer.
Tel. Brunk 31 99.

Bomullsklädnings i afpassade bitar, 8 met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till 2,85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta mönster, som vanligtvis kosta 50 å 55 öre met., till 3,20 st. Fraktfritt öfver hela landet vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskarson, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stockholm.

DAMMSUGARE

demonstreras dagligen kl. 2—4. Vasagatan 5. Aktiebolaget Rudolph Landén. R. 126 95. A. 201 80.

NYHETER i bokhandeln!

Bibelns sanning af Kyrkoherde D. A. Årnström. Häft. 1.50, kart. 2 kr., klotb. 2.25.

Elsa Borg. Lefnadsminnen, samlade och bearbetade af J. Hedengren och E. Beskow. Häft. 2.50, kart. 3 kr., fint band 3.50.

Kristlig ansvarskänsla. Föredrag, hållet vid Evang. Fosterlandsstiftelsens årskonferens år 1908 af Kyrkoherde J. Thulin. Häft. 30 öre.

Söndagsskolans berättigande och betydelse. Efter ett föredrag af Teol. Licentiat Henr. Ussing. Häft. 15 öre.

Tankar och samtal om lifvets högsta frågor af Kyrkoh. Dr Oscar Benzow å 10 öre pr häfte.

I. Ett samtal om undren och deras möjlighet. — II. Ett samtal om försynen och slumpen. — III. Ett samtal om viljans frihet. — IV. Ett samtal om arfsynden. — V. Ett samtal om dopet. — VI. Tankar om konfirmationen.

OBS.! Dessa häften äro synnerligen lämpliga för mass-spridning bland vårt folk.

Evang. Fosterlands-Stiftelsens Förl.-Expedition,
STOCKHOLM 3.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.

Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Norges kvinnor få allmän kommunal rösträtt.

Fabriksarbetet och de minderåriga, Af M. Anholm.

Vår rösträttsrörelse inför utlandet.

L. K. P. R. lyckönskar Norges kvinnor.

Teresa Labriola och kvinnofängelserna. Af Hilda Sachs.

Individualism. Af Lenah.

En dansens prästinna. Af Sigrid Elmblad.

På stadsfullmäktigesammanträde i — F. K. P. R. i Göteborg.

Af M. K.

Insänd litteratur.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.